

Gerning som at blive af med de vestindiske Øer. Nej, men der var jo andre Meddelelser om denne Sag, som holdt sig noget længere end hint upaalidelige Rygte. Det var, at just det forrige Ministerium Vilje til at søge en forstandig Løsning af det vestindiske Spørgsmaal havde vakt Mishag i indflydelsesrige Lag inden for Højre, at dette havde fremkaldt en saadan Misforståelse, at det spillede en ikke uvæsentlig Rolle til, at dette Ministerium maatte vige Pladsen for et nyt. Ingen kan nægte, at dette i langt højere Grad havde den indre Sandsynlighed for sig, thi det er jo saa her i Danmark, at det er ikke Venstre, men Højre, som har Indflydelse paa, hvem Hans Majestæt med ubetinget Frihed vil udnævne og afskedige som Ministre. Under disse Omstændigheder forekommer det mig, at det ikke er nogen uberettiget Nysgerrighed fra dette Tings Side, om man ønsker at vide — ja jeg kan vel næsten bruge det Udtryk — om vore sorte Medbrødre derovre ere købte eller solgte, om Ministeriet er et Ministerium for at sælge eller — om jeg maa bruge det Udtryk — for at købe, det vil sige for at anvende 10 Millioner danske Kroner ved Siden af de 10 Millioner, vi i Forvejen have derovre for at bøde paa tidligere Misgreb eller bringe noget ud af vore Besiddelser derovre. Det forekommer mig, at det er et i højeste Grad vigtigt finansielt Spørgsmaal. Hvis nu den Repræsentant for den høje Regering, som vil tage Ordet angaaende dette Spørgsmaal, altsaa enten den højtærede Konseilspræsident eller hans Kollega Finansministeren, under hvem Kolonierne vel nærmest sortere, vil sige: Dette er et Spørgsmaal, som ikke egner sig til at drøftes her i Salen, vel, saa siger jeg: Det er muligt, men saa ville mine Ord, som jeg her har talt, blive en maaske ufornøden anbefaling til det Finansudvalg, som vil blive nedsat, til meget alvorlig at overveje denne Sag sammen med Ministeren. Men hvis Forholdet derimod skulde være det, at den høje Regering skulde ønske en Vejledning om, hvorledes dette Ting staar i hint Spørgsmaal, hvis det skulde ønske en Tilkendegivelse fra Tingets Side om, i hvilken Retning vi ønske, at Udviklingen skal gaa, saa tror jeg, at selv om vi jo ikke mene at staa i det intimeste Forhold til den nuværende Regering, saa ville vi heller ikke over for denne Regering nægte at gøre vor Pligt: tydelig og klart, at tilkendegive, hvor vi mene det rigtigt, at Udviklingen skal bære hen.

Jeg vil gerne tilføje, at det forekommer mig, at der — saaledes gaar det i det mindste mig — i denne Sag er en noget dybere Betydning end just den, som Øjeblikkets Politik kan medføre. Jeg mener, at der i saadanne Spørgsmaal som Spørgsmaalet om en Bevarelse eller Udskillelse af saadant noget som de vestindiske Øer er noget af gammel Venstrepolitik. Da vi i 1848 fra Absolutismen traadte ind i det, vi mente skulde være konstitutionelt Styre, overtog vi fra Enevælden en hel Mængde Ting, som i Virkeligheden kun vare Erindringer om en Tid, da Kongen af Danmark var en rig og mægtig Potentat. Der var et Utal af kongelige Slotte, der var Fabrikker, drevne i Kongens Navn, for kongelig Regning, der var Livgarden til Hest og til Fods, og der var en hel Rangforordning lige fra Storskatmesteren og ned til „andre Sekretærer“, og der var saadanne Ting som de vestindiske Eylande — ogsaa de hørte med dertil. Den Gang de vestindiske Øer bleve erhvervede for den danske Krone, skete det som en Forretning, og det er der ikke noget ondt i, det er en meget naturlig, god og smuk Ting at tjene Penge ved en Handelsvirksomhed i stor Stil. Men fra det Øjeblik af, at det ikke længere var en Forretning, betød de vestindiske Øer intet andet end en Fjer i Hatten, det var noget, som hørte med til det Flitter og den Glimmer, i hvilken mange tro at se det, som skal styrke Kronens Magt og Anseelse, men som i Virkeligheden hører til de Ting, som fjerne Konge og Folk fra hinanden. Det har været Venstres Opgave lige fra 1848 at søge at pille alle den Slags Ting ud af vort Statsliv, og det er i Virkeligheden det, som har vakt Had og Uvilje mod Venstre. Naar Venstre ikke er kommen til Regeringen, heller ikke nu sidste Gang, er det ikke, fordi visse Folk ere blevne søsyge mellem Gødser og Warnemünde og heller ikke paa Grund af vort Maskepi med vort frygtelige Socialdemokrati, nej, det er ganske simpelt, fordi der i visse gamle, forbenede Lag af vort Folk endnu er en Frygt for, en Erinding om, at Venstre i sine bedste Øjeblikke er et Parti, som ønsker, at alt skal sættes paa sin rette Plads her i Landet.

Jeg ønsker endnu at tale om nogle mindre Sager og at dvæle noget udførligere ved en enkelt større Sag. — For et Par Aar siden fremdrog jeg ved Finanslovens 1ste Behandling Spørgsmaalet om en bedre Samvirken mellem vore offentlige Biblio-